

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luopumiseläkelain 13 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luopumiseläkelakia siten, että luopumiseläkkeelle jäänyt maatalousyrittäjä, joka eläkkeen saamiseksi on aikanaan antanut pellon viljelemättömyys- ja myyntirajoitussitoumuksen, voisi luovuttaa sitoumuksen alaisia peltomaitaan ilman, että luovutuksella on vaikutusta eläkkeen maksamiseen. Ehdotetut muutokset antaisivat eläkkeensaajille mahdollisuuden tehdä sellaisia luopumiseläketilan omistusoikeutta koskevia järjestelyjä, jotka johtuvat eläkkeen myöntämisen jälkeen tapahtuneista olosuhteiden muutoksista ja joita ei voida pi-

tää lain alkuperäisten tarkoitusten vastaisina.

Esityksen mukaan eläkkeensaaja voisi luovuttaa ilman seuraamuksia viljelykunnossa olevan peltoalueen omistusoikeuden pidättämällä itsellään elinikäisen hallintaoikeuden. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että kuolinpesän osakkaat voisivat tietyin edellytyksin jakaa kuolinpesään kuuluvan tilan tai tilan osan perinnönjaossa ilman, että jaolla on vaikutusta luopumiseläkettä vielä saavan eläkkeensaajan eläkkeeseen.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Luopumiseläkelain mukaiset sitoumukset

Luopumiseläkelain (16/1974) nojalla on myönnetty luopumiseläkettä vuosina 1974—1992 viljelijöille, jotka maatalouden rakenteen parantamiseksi luopuivat pysyvästi maatalouden harjoittamisesta. Lain 1 §:n mukaan luopumisen on katsottu tapahtuneen maatalouden rakenteen parantamiseksi, jos se on edistänyt jatkamiskelpoisten maatilojen muodostumista tai jos sen seurauksena maataloustuotannosta on poistunut peltoa. Luopumiseläkelain mukaisia luopumistapoja ovat olleet eräät lisäalueluovutukset sekä luopujille jäävää peltoa ja metsää koskevien sitoumusten antaminen.

Antamassaan viljelemättömyys- ja myyntirajoitus sitoumuksessa luopuja on sitoutunut siihen, että hän ei käytä eikä vuokraa maatalon peltoja tai talousrakennuksia maataloustuotantoon eikä luovuta peltoa muille kuin

maa- ja metsätalousministeriölle, yksityiselle viljelijälle lisäalueeksi jatkamiskelpoiseen maatalaan, tulevalle tilanpidonjatkajalle lisäalueeksi tämän vanhempien jatkamiskelpoiseen maatalaan, ympäristöministeriölle luonnonsuojelualueeksi tai ammattikasvatushallitukselle alan opetuksen harjoitusalueeksi. Edellä mainittu luopumistapa tuli mahdolliseksi 1 päivänä elokuuta 1986 voimaan tulleella lailla (565/1986).

Luopumiseläkkeen maksaminen jatkuu vanhuuseläkeiän täyttämisen jälkeen eläkkeensaajan kuolemaan saakka, niin kauan kuin eläkkeen saamisen edellytykset luopumisen kohteena olevalla tilalla täyttyvät. Eläkkeen maksaminen jatkuu edellyttäen, että annettuja sitoumuksia noudatetaan.

Luopumiseläkelakia on muutettu vuoden 1992 jälkeen siten, että alkuperäisiin sitoumusvelvoitteisiin on tehty lievennyksiä. Metsä- ja joutomaata koskevia myyntirajoitussitoumuksia lievennettiin ensinnäkin 1 päivänä tammikuuta 1993 voimaan tulleella lailla (1337/1992). Luopumiseläkelain 13 §:n

1 momentin mukaan sitoumusrikkomuksena ei pidetä metsä- ja joutomaata koskevan myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista tai metsityssitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsitetyn maan luovuttamista

Lailla 366/1997 lievennettiin lisäksi vuodesta 1997 alkaen maataloustuotannosta luopumissitoumuksen alaisen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista sallimalla luovutus viljelijöille lisäaluekäyttöön. Vuonna 2002 voimaan tulleen lainmuutoksen (226/2002) myötä eläkkeensaaja voi lisäksi myydä sitoumuksenalaisen peltomaan maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaan vakuutetulle maatalousyrittäjälle lisämaaksi tai vuokrata sen vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella, jos ostaja tai vuokraaja antaa viiden vuoden viljelysitoumuksen. Sallittua on myös alueen luovuttaminen luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitetuksi luonnonsuojelualueeksi.

Luovutuksen seurauksena täysi luopumiseläke on muutettu vähennytyksi. Suurin osa toimenpiteistä on kuitenkin tehty vasta sen jälkeen, kun eläke jo on muuttunut vähennytyksi. Jos eläke on jo ollut vähennytyinä maksussa, ei luovutuksesta ole aiheutunut seuraamuksia eläkkeeseen.

Olosuhdemuutokset luopumiseläkkeen myöntämisen jälkeen

Luopumiseläkelain 13 §:n 1 momentin mukaan eläke lakkautetaan, jos eläkkeensaaja ei noudata myyntirajoitussitoumusta. Lain 13 §:n 2 momentin mukaan eläke voidaan kuitenkin lakkauttaa vain osaksi tai määräajaksi taikka päättää, että eläke maksetaan entisen suuruisena, jos sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä taikka painavat kohtuusnäkökohdat sitä puoltavat. Lain 17 §:n 3 momentin mukaan luopumiseläkkeen saajalla on oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä, aiheuttaako hänen suunnittelemansa toimenpide eläkkeen lakkauttamisen tai alentamisen 13 §:n 1 ja 2 momentin mukaan.

Luopumiseläkkeitä on ollut vuonna 2004 maksussa 22 963, joista valtaosa eli 22 451 on maksettu vähennytyinä sen vuoksi, että

eläkkeensaaja on yli 65-vuotias tai saa kansaneläketä. Suurin osa vielä maksussa olevista luopumiseläkkeistä on myönnetty viljelykelpoisuussitoumuksen perusteella vuosina 1986 ja 1987 eli yli 15 vuotta sitten. Viimeistenkin luopumiseläkelain nojalla myönnettyjen luopumiseläkkeiden alkamisesta on jo kulunut yli kymmenen vuotta. Koska keskimääräinen elinaika on pidentynyt, luopumiseläkkeitä on todennäköisesti vielä pitkään maksettavana. Kaikkien luopumiseläketä saavien keski-ikä on ollut vuoden 2005 heinäkuun lopussa 76,5 vuotta ja vähennytyä luopumiseläketä saavien keski-ikä 76,7 vuotta.

Viimeiset luopumiseläkelain mukaiset eläkkeet on myönnetty vuonna 1992. Luopumiseläkkeensaajat ovat jo ikääntyneitä. Monet heistä haluavat järjestellä luopumiseläketilan omistussuhteisiin liittyviä asioita vielä elinaikanaan. Sitoumusten antamisen jälkeen eläkkeensaajien olosuhteissa on tapahtunut erilaisia muutoksia, joiden johdosta eläkkeensaajat hakevat lisääntyvässä määrin ennakkotietoa erilaisten suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksesta eläkkeen maksamisen jatkumiseen.

Osa sitoumusten alaisista pelloista on siirtynyt uudelleen viljelykäyttöön, jos peltoja on pidetty kunnossa ja ne sijaitsevat alueilla, joilla on peltolisäalueita tarvitsevia maatalouden harjoittajia. Viljelykelpoiset pellot ovat tämän vuoksi pääosin jo siirtyneet takaisin maataloustuotantoon. Näiden peltojen osalta luopumiseläkelain tavoitteet maatalouden rakenteen parantamisesta ovat siten täyttyneet. Vaikka osa sitoumuksenalaisia alueita onkin jo lakannut olemasta peltomaata, osaa voidaan kuitenkin edelleen pitää peltona. Varsinkin jos lisäaluekäyttöä ei ole, luopijat usein haluaisivat luovuttaa näiden peltojen omistusoikeuden elinaikanaan, yleensä perillisilleen. Luopujien tavoitteena kuitenkin on sellainen järjestely, joka mahdollistaisi eläkkeen maksamisen jatkamisen luovutuksesta huolimatta.

Useiden luopumiseläketilojen omistussuhteissa on lisäksi vuosien aikana tapahtunut muutoksia sen vuoksi, että toinen luopumiseläketä saavista luopujapuolisoista on kuollut, minkä seurauksena tila on siirtynyt kuolinpesän omistukseen. Osakkailla on pe-

rintökaaren (40/1965) mukaan oikeus vaatia pesän jakamista, eikä luopumiseläkettä saavalla aina ole mahdollisuutta vaikuttaa siihen, millaisen osan kuolinpesään kuuluvasta omaisuudesta hän mahdollisessa osituksessa ja perinnönjaossa saa. Näissä tilanteissa eläkelaitokselle ja viranomaisille aiheutuu paljon hallinnollista selvitystyötä eläkkeensaajan pyytäessä ennakkotietoa, mitä seuraamuksia perinnönjaon tekemisellä eri tavoin olisi hänen eläkkeeseensä.

Myyntirajoitussitoumuksia olisi tarkoituksenmukaista lieventää siten, että eläkkeensaajat voisivat tehdä sellaisia luopumiseläketilaa koskevia omistusoikeuden järjestelyjä, jotka johtuvat eläkkeen myöntämisen jälkeen tapahtuneista olosuhteiden muutoksista. Tällaiset luovutukset olisivat kuitenkin sallittuja vain, jos niitä ei voitaisi pitää lain alkuperäisten tarkoitusten vastaisina. Tämä olisi perusteltua ottaen huomioon eläkkeensaajien ikääntyminen ja siitä johtuva tarve järjestellä tilan asioita vielä elinaikana, mikä on selvästi ilmennyt ennakkopäätöshakemusten lisääntymisenä.

Myös luopumiseläkejärjestelmän hallinnoinnin kannalta olisi tarkoituksenmukaista vähentää nykyisestä lainsäädännöstä johtuvaa selvitystyötä. Eläkkeensaajien korkeaan ja usein myös heikentyneen terveydentilan johdosta ennakkotietohakemusten käsittelyssä asian selvittäminen hyvän hallinnon mukaisesti siirtyy huomattavassa määrin eläkelaitoksen tehtäväksi. Selvitystyön jälkeen tilanne on kuitenkin usein sellainen, etteivät luopumiseläketilan omistussuhteissa tapahtuvat osittaiset muutokset kuitenkaan monesti vaikuta merkittävästi maksettavan eläkkeen määrään, kun on otettu huomioon sekä metsittämistä koskevat säännökset että mahdollisuus kohtuullistaa toimenpiteen vaikutusta eläkkeeseen.

2. Ehdotetut muutokset

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että luovutusrajoituksen estämättä luopumiseläkkeen saaja voisi luovuttaa sitoumuksen alaisen peltomaan omistusoikeuden edellyttäen, että hän pidättää itsellään luovutetun alueen elinikäisen hallintaoikeuden. Yleensä nämä pellot ovat olleet tai ovat edelleen

vuokrattuina lisäalueeksi toiseen maatalaan. Ehdotettu muutos toisi ratkaisun usein esiin tulleeseen ongelmaan eli luopumiseläkeläisten halun järjestellä vielä elinaikanaan viljelykunnossa olevien peltujen omistusoikeuteen liittyviä kysymyksiä perillisten kesken. Jos alue on omistusoikeuden luovuttamishetkellä eläkkeensaajan hallinnassa, alue olisi mahdollista tämänkin jälkeen luovuttaa vuokraamalla luopumiseläkeläin ehdot täyttävälle viljelijälle, jos omistusoikeuden luovuttamista koskevassa asiakirjassa hallintaoikeuden pidättäjälle tällainen mahdollisuus on varattu. Ilman tällaista varausta vuokraus olisi mahdollista ainoastaan luopumiseläkkeen saajan ja luovutuksensaajan yhteisin sopimuksin. Jos taas alue on luovutushetkellä parhaillaan vuokrattuna, omistusjärjestelyn voisi tehdä vain siten, että vuokra-ajan päätyttyä hallinta siirtyisi eläkkeensaajalle eikä omistajalle. Alue voitaisiin myöhemminkin vuokrata uudelleen lisäaluekäyttöön edellä mainituin edellytyksin. Jos luovutuksensaaja hallintaoikeuden pidätyksestä huolimatta yksin vuokraisi pellon muulle kuin luopumiseläkeläin ehdot täyttävälle viljelijälle, vuokrausta käsiteltäisiin sitoumusrikkomusasiaana, jos luopumiseläkkeen saajan voidaan katsoa hyväksyneen luovutuksensaajan menettelyn.

Ehdotuksen ei voida katsoa olevan luopumiseläkeläin tarkoitusten vastainen, koska peltoalue säilyy joko eläkkeensaajan hallinnassa ja viljelemättömyyssioumuksen noudattaminen jatkuu tai alue on luopumiseläkeläin ehdot täyttävän viljelijän käytössä. Eläkkeensaajalle pidätetty hallintaoikeus rajoittaa siten riittävästi omistajan mahdollisuuksia päättää pellon käytöstä.

Luopumiseläke on saatettu myöntää myös siten, että usean eläkkeensaajan eläkkeen perusteena on samaa maatilaa koskeva luopuminen. Kun yksi tai useampi eläkkeensaajista kuolee, luopumiseläketilan omistajaksi tulee kokonaan tai osaksi jakamaton kuolinpesä. Perintökaaren 23 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kuka tahansa pesän osakas voi vaatia perinnönjaon suorittamista. Eläkkeensaajalla ei ole aina avioliittolain (234/1929) ja perintökaaren säännöksistä johtuen mahdollisuutta huolehtia siitä, että viljelemättömyyssioumuksen alaista peltoa ei jaeta muille pesän osakkaille. Olisi kuitenkin tarkoituksen-

mukaista, että pellot ja muut maa-alueet olisi mahdollista jakaa maankäytön kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla ja siten, ettei pesän osakkaille aiheudu ylimääräisiä lohkomiskustannuksia.

Näistä syistä ehdotetaan, että kuolinpesän osakkaiden kesken olisi mahdollista tehdä kuolinpesään kokonaan tai osaksi kuuluvan luopumiseläketilan perinnönjako perintökaaren mukaisesti ilman, että jaolla olisi vaikutusta luopumiseläkettä vielä saavan osakkaan eläkkeeseen. Säännöstä sovellettaisiin, kun tällaisen osakkaan viljelemättömyyssitoumuksen antamisesta olisi kulunut vähintään 15 vuotta.

Luopumiseläkkeen saajien antamien sitoumusten lieventämistä koskevat muutokset ehdotetaan otettaviksi luopumiseläkelain 13 §:n 1 momenttiin, jossa säädetään myös muista sitoumuksista koskevista poikkeuksista. Ehdotetut muutokset turvaisivat jo ikääntyneille ja usein myös terveydentilaltaan huonokuntoisille eläkkeensaajille mahdollisuuden vaikuttaa luopumiseläketilan omistusjärjestelyihin elinaikanaan, mutta kuitenkin siten, etteivät lain alkuperäiset tavoitteet jää toteutumatta.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Vuonna 2004 oli vielä yhteensä 22 963 luopumiseläkkeen saajaa, joista valtaosalle luopumiseläke maksettiin vähennettynä. Kyseisenä vuonna heille maksettiin luopumiseläkkeitä yhteensä noin 56,8 miljoonaa euroa. Luopumiseläkkeitä maksetaan vielä useita vuosia, sillä eläkkeen maksaminen jatkuu eläkkeensaajan kuolemaan saakka, jos sitoumusta noudatetaan.

Ehdotetulla lailla muutettaisiin luopumiseläkelain säännöksiä sitoumusehdoista mahdollistamalla eläkkeensaajalle tiettyjä luovutustoimia ilman, että niillä on vaikutusta eläkkeensaajan eläkkeiden määrään tai niiden maksamiseen.

Ehdotetulla muutoksella, jossa luovutusrajoituksen estämättä luopumiseläkkeen saaja voisi luovuttaa sitoumuksen alaisen pelto- maan omistusoikeuden edellyttäen, että hän pidättää itsellään luovutetun alueen elinikä-

sen hallintaoikeuden, ei ole juurikaan vaikutusta valtion maksamiin luopumiseläkemenoihin. Yleensä kyseiset pellot ovat olleet tai ovat edelleen vuokrattuina lisäalueeksi toiseen maatalaan, jolloin eläkkeestä on jo aiemmin tehty luopumiseläkelain mukainen vähennys.

Ehdotuksella, jolla kuolinpesän osakkaiden kesken olisi mahdollista tehdä kuolinpesään kokonaan tai osaksi kuuluvan luopumiseläketilan perinnönjako perintökaaren mukaisesti ilman, että jaolla olisi vaikutuksia luopumiseläkettä vielä saavan osakkaan eläkkeeseen, arvioidaan olevan vähäisiä vaikutuksia valtion maksamiin luopumiseläkkeisiin. Ehdotetun muutoksen johdosta valtion eläkemenoja vähentävät, luopumiseläkkeen osittaista tai kokonaan lakkauttamista koskevat päätökset vähenisivät siten, että valtion eläkemenojen vähentymistä jäisi toteutumatta arviolta 0,04 miljoonaa euroa vuonna 2006. Tämän jälkeen kustannusvaikutuksen arvioidaan pienenevän vuosittain sen johdosta, että luopumiseläkkeen saajien määrä vähenee.

Lisäksi on otettava huomioon, että ehdotetut muutokset vähentäisivät hallinnollista selvitystyötä maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa, mikä puolestaan alentaisi ennakkotietohakemusten arviointikustannuksia noin 0,1 - 0,2 miljoonaa euroa vuodessa. Luopumiseläkkeitä koskevia ennakkotietohakemuksia tehtiin vuonna 2004 yhteensä 409 ja vuonna 2005 heinäkuun loppuun mennessä 245.

3.2. Muut vaikutukset

Ennakkotietohakemukset ovat lisääntyneet ja eläkkeensaajat ovat usein ikänsä ja terveydentilansa johdosta pakotettuja muuttamaan pois luopumiseläketilalta. Ehdotetut muutokset mahdollistaisivat kaikille eläkkeensaajille tietyt keinot järjestellä luopumiseläketilan asiat tarkoituksenmukaisella tavalla ilman, että eläkkeeseen tulee seuraamuksia. Nykysäännösten perusteella eläkkeen lakkauttamisen harkitaan yksittäistapauksina luopumiseläkelain 13 §:n nojalla, joka mahdollistaa eläkkeen maksun jatkamisen entisellään tai osittain, jos asiassa on ilmennyt painavia kohtuusnäkökohtia. Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät ratkaisukäytäntöä ja lailla sääde-

tyt sitoumusten lievennysperusteet turvaisivat eläkkeensaajien yhdenvertaisen kohtelun.

4. Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 8 päivänä lokakuuta 2004 työryhmän selvittämään maa- ja porotalouden luopumistukijärjestelmän jatkamismahdollisuuksia sekä luopumistukijärjestelmää edeltäneiden luopumisjärjestelmien ehtojen tarkistamistarvetta. Työryhmän tehtävänä oli nimenomaan selvittää luopumistukea edeltäneiden luopumisjärjestelmien sitoumusehtojen nykyisellään säilyttämisen yhteiskunnallinen tarkoituksenmukaisuus ja tehdä tarvittaessa ehdotukset sitoumusehtojen muuttamisesta.

Työryhmään kuului paitsi maa- ja metsätalousministeriön edustajia myös edustaja valtiovarainministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry:stä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund rf:stä, Paliskuntain yhdistyksestä sekä Maataloustuottajien eläkelaitoksesta (MELA).

Työryhmä käsittelee asian tältä osin ja valmisteli ehdotuksen tarvittavista muutoksista. Koska työryhmä piti tärkeänä, että osa ehdotetuista muutoksista saataisiin lainsäädäntöön jo vuoden 2006 alusta, työryhmä päätyi ratkaisuun hyväksyä ehdotettujen säädösmuutosten valmistelu jo ennen kuin työryhmä on saanut mietintönsä valmiiksi.

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä työryhmässä sovittujen muutosehdotusten mukaisesti. Valmisteluun ovat osallistuneet maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja tuottajajärjestön edustajat.

Ehdotuksesta on lisäksi pyydetty lausunto

valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund rf:ltä, ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta (MELA).

Lausunnoissa ehdotettuja muutoksia on pidetty perusteltuina.

Ehdotetut muutokset sisältyvät työryhmän 30 päivänä syyskuuta 2005 päivätyyn mui-
tioon esityksen mukaisina.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Lakia sovellettaisiin luovutuksiin, jotka tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen. Luovutuksen katsottaisiin tapahtuneen sinä ajankohtana, jona luovutuskirja on allekirjoitettu.

6. Säättämisyjärjestys

Lailla on tarkoitus muuttaa niiden sitoumusten ehtoja, joiden nojalla viljelijöille on myönnetty luopumiseläkettä ja joita heidän on edelleen noudatettava eläkkeen jatkumiseksi. Koska ehdotetuissa muutoksissa kaikilta osin kuitenkin on kysymys lievennyksistä nykyisiin sitoumusehtoihin, ehdotettu laki voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

luopumiseläkelain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 13 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 366/1997, seuraavasti:

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maataloustuotantoa suuremmassa laajuudessa kuin 6 a §:n 1 momentissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetään tai jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lakkautetaan luopumiseläke siitä lukiin, kun lakkauttamisen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui. Tällöin ei sitoumuksen laiminlyöntinä kuitenkaan pidetä:

1) metsä- ja joutomaata koskevan myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista;

2) metsityssitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsitetyn maan luovuttamista;

3) maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista tai vuokraamista vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle taikka luovuttamista käytettäväksi luonnonsuojelulaissa tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi;

4) maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen viljelykunnossa olevan peltoalueen omistusoikeuden luovuttamista, jos eläkkeensaaja pidättää itsellään luovuttamaansa peltoalueeseen elinikäisen hallintaoikeuden ja noudattaa antamaansa 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua sitoumusta;

5) pellon vuokraamista lisäalueeksi 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tai 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun tavoin tämän momentin 4 kohdassa tarkoitettuna hallinta-aikana;

6) suostumista sellaiseen perintökaaren (40/1965) 3 luvussa tarkoitettuun ositukseen ja perinnönjakoon, jossa jaetaan jakamattomaan kuolinpesään osaksi tai kokonaan kuuluva luopumisen kohteena oleva maatila, jos luopumiseläkettä vielä saavan osakkaan 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua sitoumuksen antamisesta on kulunut vähintään 15 vuotta.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 200 .

Tätä lakia sovelletaan luovutuksiin, jotka

tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen. Luovutuksen katsotaan tapahtuneen sinä ajankohtana, jolloin luovutuskirja on allekirjoitettu.

Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

Laki

luopumiseläkelain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 13 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 366/1997, seuraavasti:

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maataloustuotantoa suuremmissa laajuudessa kuin 6 a §:n 1 momentissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetään tai jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lakkautetaan luopumiseläke siitä lukien, kun lakkauttamiseen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui. Tällöin ei sitoumuksen laiminlyöntinä kuitenkaan pidetä:

1) metsä- ja joutomaata koskevan myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista;

2) metsityssitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsitetyn maan luovuttamista; *eikä*

3) maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista tai vuokraamista vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle taikka luovuttamista käytettäväksi luonnon- suojelulaissa tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi.

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maataloustuotantoa suuremmissa laajuudessa kuin 6 a §:n 1 momentissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetään tai jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lakkautetaan luopumiseläke siitä lukien, kun *lakkauttamisen* aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui. Tällöin ei sitoumuksen laiminlyöntinä kuitenkaan pidetä:

1) metsä- ja joutomaata koskevan myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista;

2) metsityssitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen metsitetyn maan luovuttamista;

3) maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen maan luovuttamista tai vuokraamista vähintään viideksi vuodeksi tehdyllä vuokrasopimuksella 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulle henkilölle taikka luovuttamista käytettäväksi luonnon- suojelulaissa tarkoitetuksi luonnonsuojelu- tai maisema-alueeksi;

4) *maataloustuotannosta luopumissitoumuksen tai pellon myyntirajoitussitoumuksen alaisen viljelykunnossa olevan peltoalueen omistusoikeuden luovuttamista, jos eläkkeensaaja pidättää itsellään luovuttamaansa peltoalueeseen elinikäisen hallintaoikeuden ja noudattaa antamaansa 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tai 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua sitoumusta; eikä*

5) *pellon vuokraamista lisäalueeksi 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetuin tavoin tämän momentin 4 kohdassa tarkoitettuna hallinta-aikana;*

6) *suostumista sellaiseen perintökaaren (40/1965) 3 luvussa tarkoitettuun osituk-*

*seen ja perinnönjakoon, jossa jaetaan jukamattomaan kuolinpesään osaksi tai kokonaan kuuluva luopumisen kohteena oleva maatila, jos luopumiseläkettä vielä saavan osakkaan 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun sitoumuksen antamisesta on kulu-
nut vähintään 15 vuotta.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 200.*

Tätä lakia sovelletaan luovutuksiin, jotka tapahtuvat lain voimaantulon jälkeen. Luovutuksen katsotaan tapahtuneen sinä ajankohtana, jolloin luovutuskirja on allekirjoitettu.